

ONTZAG
voor grote
helden

Oslo

Lol aan het
verleden
&
zin in de
toekomst

ZO ZIET ONBEDWINGBAARHEID ERUIT

NEEM EENS EEN
KIJKJE OP HET DAK
VAN DE BELANGRIJKSTE
CULTUURINSTELLING

- 4
- 5
- 6
- 7
- 8
- 9
- 10
- 11

Avonturiers
op het spoor

- Van oud Noorwegen
en fijne stranden

De mooiste
fietsroute van de stad

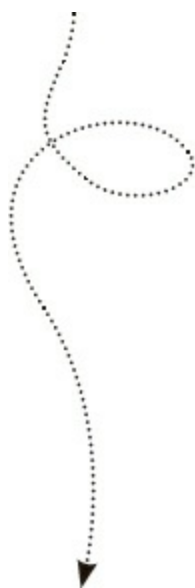

De cyclus van het menselijke
leven in een park

MET
UITNEEMBARE
KAART

Oslo

Uitgeverij ANWB

Inhoud

Het belangrijkste eerst

Dit is Oslo

Oslo in cijfers

Wat is waar?

Kodakmoment

Kunst van Pøbel

Vrouwenpower op de berg

Het goede oude Noorwegen

Het kompas van Oslo

15 manieren om je onder te dompelen in de stad

1

Een koninklijke voetgangersstraat – **Karl Johans gate**

2

Van jazz tot heavy metal – **Oslo's centrum bij nacht**

3

Noorse schilderkunst – **Nasjonalgalleriet**

4

Wereldvrede – **Nobels Fredssenter**

5

Van oud naar nieuw – **Aker Brygge en Tjuvholmen**

6

Op de bastions – **Akershus Festning**

7

Cultuurcentrum van het noorden – **Opera**

8

Het heroïsche Noorse verleden – **Frammuseet en Kon-Tiki Museet**

9

Musea en stranden – **schiereiland Bygdøy**

10

Monumentale beelden – **Vigelandspark**

11

Natuur in de stad – **langs de oevers van de Akerselva**

12

Vintage-shopping en koffiecultuur – **Grünerløkka**

13

Verstorende visioenen – **Munch Museet**

14 Het groene dak van de stad – **Holmenkollen**

15 Sprookjesachtige houten huizen – **Drøbak**

Museumlandschap van Oslo

Oslo oud en nieuw – duizend jaar stadsgeschiedenis

Pauze, even rebooten

Overnachten

Eten en drinken

Winkelen

Uitgaan

Reisinformatie

Hoe zegt u?

Register

Fotoverantwoording

Colofon

Herinner je je deze nog?

Het belangrijkste eerst

In het groene hart

De Osloërs houden van de natuur: 's avonds op hoge hakken en in chique shirts in mondaine etablissementen van cocktails nippen, de volgende dag met wandelschoenen door de uitgestrekte bossen van de Marka lopen of een plekje zoeken op de stranden van de eilanden of Bygdøy.

Over de vlooienmarkten slenteren

In het weekend lokt een bezoek aan een *loppemarked*. Toont het weer zich van zijn barmhartige kant, loont een bezoek aan de *Birkelunden bric-a-brac market*. In Blå kun je zelfs bij waardeloos weer op de zondagsmarkt handwerk, designobjecten en allerlei andere dingen kopen.

Zwemmen met zicht op de skyline

In 2015 is het stadsstrand en openluchtwembad Sørenga Sjøbad voltooid en

sindsdien één van populairste badplaatsen van de stad. Het is zelfs zo populair dat mensen in de rij staan voor een plekje – in een stad aan een fjord met veel stranden en eilanden een bijna ongelooflijk fenomeen.

Verse garnalen zijn het lekkerst

De meest verse en lekkerste garnalen zijn in Oslo direct aan de haven te vinden (achter het stadhuis). Vanaf 7 uur 's ochtends zijn ze er te koop. Nog op de boot koken de vissers de vers gevangen zeevruchten. De garnalen worden verorberd met wat citroen of – typisch Noors – met mayonaise op vers brood. Wie het pellen onder de knie heeft, zou zich zelfs helemaal vol kunnen eten.

Politiek café in het Blitzhuset

In het ooit gekraakte Blitzhuset ontmoet links Oslo elkaar. Hier zijn onder meer een politieke boekhandel en een café met vegetarische en veganistische gerechten. Onder het genot van Fairtrade-koffie of waarschijnlijk het goedkoopste diner van de stad, mag men er dan graag discussiëren over de wereldrevolutie.

Een zoektocht naar een echte Noorse wollen trui ...

... kan je gemakkelijk aan de bedelstaf brengen, vooral als je verliefd wordt op een met de hand gebreid exemplaar. Slimme reizigers kunnen hun geluk beproeven in een van de vele tweedehandswinkels. De twee UFF-winkels in het centrum hebben een grote selectie, waar iedereen zijn favoriete trui of roesjesblouse of wat dan ook kan vinden ...

Schreeuwen

Bijna iedereen kent het – het beroemdste werk van Edvard Munch: *De Schreeuw*. Het heeft al lang geleden de overstap gemaakt van de musea naar de populaire cultuur en was het voorbeeld voor de pose van Kevin in *Home Alone*, het *Scream*-masker en één van de populairste emoji's van smartphone-gebruikers. In Oslo zijn drie van de vier originele versies van de afbeelding te zien (Nasjonalgalleriet eenmaal, Munch Museet tweemaal) – ten minste een daarvan zou je moeten hebben

gezien.

Livemuziek

Jazz, metal, klassiek, rock en electro – Oslo zit vol muziek. Blå, Mono, Kulturhuset, Mir, Revolver en Herr Nilsen zijn enkele van de beste zalen. Het grootste evenement van Oslo is het Øya Festival met meer dan 60.000 muzikliefhebbers! Beter kan niet!

Thuis indrinken

Exorbitante bierprijzen: doe gewoon zoals de Noren. Ze treffen elkaar voordat ze uitgaan voor een 'vorspiel' (dat heet echt zo!) – wat de tegenhanger is van ons 'indrinken'. Dit is communicatief, gezellig en goed voor de portemonnee.

Oslo is sinds mijn kindertijd het begin en einde van elke reis naar Noorwegen. Dan cruise ik met vrienden op de fiets langs de fjord, eet garnalen bij de haven en beloon mezelf 's avonds met een craft-bier. Skål!

Vragen? Ideeën?

Laat het me weten! Mijn adres bij de ANWB:

@ anwbmedia@anwb.nl

Dit is Oslo

Je kunt niet anders dan de indrukwekkende ontwikkeling van deze kleine hoofdstad bewonderen. Oslo had het echt niet gemakkelijk. Steeds weer brandde het af. In het midden van de 14e eeuw woedde de pest, waaraan bijna de helft van de bevolking bezweek. Daarna werd het verzwakte land geregeerd door de Denen en was het economisch, militair en cultureel afhankelijk. De volgende unie met Zweden garandeerde de Noeren weliswaar meer zelfbeschikking, maar de echte onafhankelijkheid volgde pas in 1905. Op dat moment was Oslo volledig verarmd en in veel opzichten onbeduidend. De eerste toeristen reisden meestal meteen verder naar het noorden, aangetrokken door de spectaculaire fjorden en rijke zalmrivieren. In Oslo was nauwelijks iemand geïnteresseerd. Toen gebeurde het wonder: in 1969 werden er olievelden gevonden voor de kust van Noorwegen en sindsdien zwemt het land bij wijze van spreke in het geld. De ontwikkeling van het arme land van boeren en vissers naar een rijke, maar toch zuinige, vredelievende industriële natie riep en roept bewondering op. In Oslo wordt de Nobelprijs voor de Vrede toegekend, het land is politiek actief in verschillende vredesprocessen en zeer betrokken bij ontwikkelingshulp. Het is geëmancipeerd, egalitair, rijk en sociaal. Het is dus niet verwonderlijk dat Noorwegen sinds jaar en dag in de hoogste regionen voorkomt van de geluksrapporten van de VN. Mensen in Oslo lijken ontspannen en gelukkig. Dit kan te wijten zijn aan de vele natuur, want in het geografische centrum ruisen de bossen, voor het stadhuis opent zich de fjord – Oslo valt als groenste hoofdstad van Europa buiten alle kaders.

Outdoorparadijs Oslo

De Osloërs zijn buitenmensen, in de haven hangen vissers met succes hun dobber in de fjord en uit de rivier Akerselva wordt een overvloed aan forellen uit het kristalheldere water gehengeld. Met de eerste zonnestrallen stromen de bewoners massaal naar buiten, en plotseling staan op de trottoirs overal stoelen en tafels. De eerste *utepils*, het in de buitenlucht genoten biertje, wordt als een verloren gewaande vriend verwelkomd – het maakt niet uit hoe duur – en regelmatig in een apart artikel in de krant gevierd. Het juiste weer hoort in Oslo bij het goede leven. Met een jaarlijks gemiddelde van 1691 zonuren en 763 mm neerslag is het er aanzienlijk zonniger en droger dan men zou verwachten bij zijn noordelijke ligging. In De Bilt gaat het ter vergelijking om 1602 uur zon bij 887

mm neerslag. Maar zomerse dagen waarbij het ook 's nachts licht is, kun je alleen hier genieten. Echt donker wordt het in juni en juli namelijk niet in Oslo, want dan staat de zon twintig uur aan de hemel. Zou je nu de indruk hebben dat Oslo wat landelijk, of zelfs agrarisch is, dan klopt dat, maar tegelijkertijd ook helemaal niet.

Ambitieuze architectuur

Deze tegenstrijdigheid komt misschien nergens beter naar voren dan op Tjuvholmen en Aker Brygge, waar de voormalige scheepswerf is omgebouwd tot een uniek eigentijds gebied van glas- en staalarchitectuur en met het Barcode Project een indrukwekkend esthetische skyline heeft gecreëerd – ergens moet immers ook al dat geld uit de olie- en gasindustrie blijven. Zo ontwikkelde zich vanuit een tot dan toe enigszins maffe en slechts matig interessante stad plotseling een metropool met internationale allure: juist in de afgelopen jaren werden er in de hoofdstad geen middelen geschuwd om het stadsfront langs de Oslofjord architectonisch geheel te herstructureren. Zo heeft Oslo zich een geheel nieuwe look als een topklasse en moderne culturele metropool aangemeten, waarin de Noorse hoofdstad door middel van de architectuur de ontwikkeling van het land van agrarische naar high-technatie en van de Assepoester van Europa tot een van de rijkste landen ter wereld verbeeldt.

Summertime: in het warme seizoen trekken de Osloërs naar buiten.

Cool city blues

Vorbij zijn de tijden dat hier tegen tien uur 's avonds de trottoirs leeg waren en

bleven. Voor 23 uur is hier op veel plaatsen nog steeds niet veel te doen. Maar later en tot vroeg in de ochtend des te meer, en met een bijna overdreven devotie wordt hier, met het grootste aantal pubs van Scandinavië, de hele nacht doorgefeest. Je vindt er enkele van de meest iconische bars en trendy clubs van heel Scandinavië. De stedelijke muzieksce­ne is in de afgelopen jaren geëxplodeerd. De jazz-scene van Oslo heeft bijvoorbeeld de reputatie een van de meest innovatieve van Europa te zijn, en het aantal black metal bands per inwoner wordt vrijwel nergens ter wereld overtroffen. Het is deze unieke combinatie die Oslo zo populair en leefbaar maakt. Het lijkt alsof deze stad alles wil zijn: recreatiegebied, natuurparadijs, wereldmetropool, toonaangevend in de muziek- en designscene, traditioneel en hip tegelijk. Verrassend genoeg lukt dat 'oesjloe', zoals de inwoners van Oslo hun stad noemen, op een bijna terloopse, ontspannen manier.

Oslo in cijfers

1

Noorse kerstboom staat elk jaar op het Londense Trafalgar Square. Een geschenk van Oslo als dank voor de hulp tijdens de Tweede Wereldoorlog.

2

maal werd Noorwegen verkozen als land met de hoogste levenskwaliteit ter wereld, Nederland heeft zich opgewerkt naar de vierde plaats.

4

De plaats die Oslo in 2015 innam op de lijst van Forbes van de duurste steden in de wereld.

10

weken betaald vaderschapsverlof is er in Noorwegen; in Nederland is dat nog niet wettelijk geregeld.

20

uur daglicht zijn er voor Oslo in de zomer.

30

% is het percentage buitenlanders.

59e

breedtegraad is Oslo's locatie, net als St. Petersburg en Alaska.

77

mensen stierven in 2011 als gevolg van de aanslagen van de rechtse terrorist Anders Behring Breivik.

77,6

% van de vrouwen in Noorwegen is werkzaam; in Nederland is dat 64,4%.

118

km lang is de Oslofjord.

212

beelden staan er in het Vigelandspark, daarmee is het de grootste door één kunstenaar gemaakte beeldentuin ter wereld.

242

km² van 454 km² stadsoppervlakte bestaat uit bos – een record onder de hoofdsteden van Europa.

343

meren nodigen je uit om te komen zwemmen.

1691

uur zonneschijn per jaar – Amsterdam komt niet verder dan 1602.

4000

jaar skiën de Noren al – symbool voor deze verbondenheid is de skischans op Holmenkollen.

5000

concerten worden er jaarlijks gegeven, meer dan in de grotere Scandinavische buurstenen Stockholm en Kopenhagen.

1.900.000

mensen leven in Groot-Oslo, een derde van alle Noren.

4

voetbalvelden groot is de Opera.

Wat is waar?

In het algemeen kan men zeggen dat Oslo verdeeld is in het meer welvarende westelijke deel 'Vestkanten' met de wijken Majorstua, Frogner en St. Hanshaugen en de voormalige arbeiderswijken in het oosten, 'Østkanten', met de wijken Grünerløkka, Grønland en Tøyen.

De officiële stadsdelen

Sinds 2004 Oslo heeft niet langer 27 stadswijken, maar slechts 17 *bydeler* (stadsdelen). Op de uitneembare kaart van dit boek worden de relevante officiële wijken allemaal vermeld, maar ook de officieuze namen worden (in een kleiner lettertype) vermeld, omdat deze soms bekender zijn. Voor de bezoeker zijn eigenlijk slechts **Sentrum** (met Aker Brygge), **Frogner** (met Bygdøy), **Grünerløkka** en **Marka** interessant.

Oslo's stadscentrum

Het huidige **Sentrum** (M kaart 2) is gelegen aan de Oslofjord en strekt zich grosso modo uit in de driehoek tussen het Centraal Station, Slottet en Akershus Vesting. In dit deel van de stad en de onmiddellijke omgeving vindt je niet alleen de meeste bezienswaardigheden, maar ook uitstekende hotels, restaurants, winkels en uitgaansgelegenheden. De afstanden zijn niet groot en het is dan ook geen enkel probleem om alles te voet te doen.

Karl Johans gate

De belangrijkste straat van het centrum en tevens het kloppend hart van de stad is de schitterende, autovrije **Karl Johans gate** (M kaart 2, G-J 4), die in het begin van de 19e eeuw als prestigeproject werd aangelegd en in een kaarsrechte, bijna 2 km lange lijn van het Centraal Station naar het Slott loopt. Aan deze boulevard staan enkele van de meest prestigieuze gebouwen van de stad, waaronder de Domkirke (dom), het Storting (parlementsgebouw) en het Grand Hotel, en ook zijn er tal van chique winkels, luxehotels en toprestaurants gevestigd.

De ligging aan de Oslofjord

Na de Karl Johans gate zou je je naar het 'nieuwe' Oslo moeten keren, het front langs de Oslofjord. Het gebied aan de fjord, die als **Pipervika** (M G-K 5/6) bekendstaat, wordt gedomineerd door markante architectuur: in het oosten de nieuwe **Opera** (M J/K 5) die een futuristische architectuuropvatting verradt, in het westen het breed gespannen glazen zeil van het **Astrup Fearnley Museet** (M G 5) voor moderne kunst dat de aandacht trekt. Daartussen ligt de acht eeuwen oude **Akershus Festning** (M kaart 2, H 5), vanwaar ook het stadhuis en het ertegenover gelegen, wereldwijd bekende **Nobels Vredescentrum** (Nobels Fredssenter) (M kaart 2, G 4) te bezoeken zijn.

Westelijke wijken Frogner, Majorstua en het museumeiland Bygdøy

Frogner (M D-F 1-3) en **Majorstua** (M E/F 1) worden gedomineerd door villa's en het zijn de wijken met de hoogste huren van het land. Het stadsdeel Frogner is beroemd vanwege het **Vigelandsparken** (M D/E 1/2), dat

door zijn spreekwoordelijke monumentaliteit in de hele wereld zijn gelijke niet kent. Vanaf Pipervika is het slechts ongeveer 2 km naar het landschappelijk mooie, door stranden omgeven schiereiland **Bygdøy** (M A-D 3-8). Hier kun je enkele van de belangrijkste musea van Noorwegen bezoeken – met de veerboot of de bus ben je in enkele minuten aan de overkant.

In het oosten: Grünerløkka, Grønland en Tøyen

De voormalige arbeiderswijk **Grünerløkka** (M K/L 1-2) is de trendy wijk van de stad. De gentrificatie is er in een vergevorderd stadium, toch kun je hier nog genoeg studenten en alternatieven, hipsters en trendsetters vinden in coole cafés en pubs. Ook als het gaat om winkelen presenteert de wijk van kunstenaars zich met zijn tweedehands- en designwinkels als misschien wel de meest interessante van de stad. Daarnaast zijn er de vele parken die Grünerløkka een losse sfeer geven en je uitnodigen om te wandelen en te ontspannen. Een wandeling langs de stadsrivier Akerselva leidt langs charmante oude steenfabrieken met meer dan levensgrote graffiti tot buiten in het rijk van de natuur, waardoor Oslo aan alle kanten is omgeven. Een absoluut hoogtepunt van de stad is het in **Tøyen** (M K-M 3/4) gelegen Munch Museet, dat waarschijnlijk nog tot 2019 hier is gevestigd. De verhuizing van het beroemde museum van een van de armere gebieden naar het opkomende stadsfront aan de Oslofjord is omstreden geweest in het land, maar is inmiddels een uitgemaakte zaak. Ten zuiden van Grünerløkka ligt de wijk **Grønland** (M L/M 5), de thuisbasis van veel immigranten en het multiculturele hart van de stad. Bij veel Osloërs heeft de wijk een min of meer slechte naam, maar ze biedt veel groente- en fruitkraampjes, kleurrijke sieraden- en textielwinkels, kleine restaurants en een indrukwekkend mooie moskee.

Het bosgebied Nordmarka

Hier 'zingen de bossen nog eeuwig' en nodigen niet minder dan 343 meren je uit om te komen zwemmen. Wandelpaden en langlaufloipes ontsluiten de kortaf **Marka** (M kaart 4) genoemde 'wijk' Nordmarka, die een hoogte bereikt van 600 m boven zeeniveau en bekroond wordt door **Holmenkollen** (M kaart 5), de modernste en beroemdste springschans ter wereld. Met de metro ben je binnen 32 minuten in de Marka, het 'dak van de stad.' Vergeet 's zomers niet om je zwemspullen mee te nemen!

Majorstua ↑

Sloz x

Marka ↑

Grünerlokka

Tøyen ↓

Nasjonalgalleriet x

Karl Johans gate x

Nobels Fredssenter x

Stadhuus x

Parlamentsgebouw x

Akerselva

Grønland

Centraal station x

Frogner, Bygdøy ↑

Aker Brygge x

Pipervika

Sentrum

Akershus Festning x

Opera x

Astrup Fearnley Museum x

Kodakmoment

Kunst van Pøbel

Met een kritisch opgetrokken wenkbrauw door chique galleries en prachtige musea slenteren, is niet ieders ding. Maar in Oslo, met name langs de metrolijnen en in Grünerløkka, hebben onbekende en bekende kunstenaars zoals Dolk en Pøbel de gevels en muren van de stad tot hun doek gemaakt en er indrukwekkende graffiti en street art op achtergelaten. Een wandeling door de zijstraten is spannend en kost helemaal niets.

Vrouwenpower op de berg

Toen de flamboyante zakenman en bierbrouwer Christian Ringnes zijn plannen voor het Ekeberg Skulpturpark presenteerde, werden die niet met enthousiasme ontvangen. De megalomanie van een miljardair op het onaangestaste terrein, toevluchtsoord voor natuurliefhebbers? Maar het project ging door en overtuigde met ongeveer tachtig discreet in de bosrijke omgeving verspreide vrouwensculpturen. De mix van wandel- en mountainbikeroutes, feminisme en kunst van wereldberoemde artiesten als Vigeland en Botero is geslaagd en zeer Noors.

Het goede oude Noorwegen

Achter de drukbereden Maridalsveien slingeren de straten Telthusbakken en Darmstredet zich over een steile heuvel omhoog naar de Gamle Aker kirke. Wie in deze buurt gaat kijken, waant zich in een andere wereld: een wereld met mierzoete houten huizen uit het begin van de 18e eeuw, weelderige tuinen en versleten asfalt. De vogels fluiten, de rozen geuren en je voelt hier af en toe een stil verlangen naar de goede oude tijd. Hier ontmoeten geschiedenis, nostalgie en Noorse kitsch elkaar.

Het kompas van Oslo

*Heb je je vandaag
al pompeus gevoeld?*

Een koninklijke voetgangersstraat – **Karl Johans gate**

De Karl Johans gate, de winkel- en flaneerboulevard van de Noorse hoofdstad, was een prestigeproject van de Zweedse regent en latere koning Karl III Johan en werd in 1814 op diens bevel aangelegd. De autovrije boulevard met een lengte van bijna 2 km loopt van het centraal station naar het koninklijk paleis en vormt het kloppende hart van Oslo, met chique winkels, luxehotels en toprestaurants.

Volgens de Noren is Oslo de schoonste en opgeruimdste stad van Europa. Waarom ze dat vinden is duidelijk te zien op het door verkeer omgeven stationsplein, **Jernbanetorget** 1. Dit plein, met in het midden het *Ruters kundesenter* en het bureau voor toeristeninformatie, is keurig netjes. Alle gebouwen zijn met veel glas strak vormgegeven en met kunst verfraaid. De straat ziet eruit of hij elk uur wordt geveegd en nergens is rommel te bekennen. De bebouwing rond het plein, gedomineerd door de gelijk ogende winkelparadijzen Oslo City en Byporten, doet echter een beetje kil aan.

De Karl Johans gate is de majestueuze levensader van Oslo.

Hoe down to earth de koninklijke familie van Noorwegen is, is ook te zien aan het 22 hectare grote **Slottsparken**, het slotpark, dat openbaar is en een populaire bestemming voor picknicks, eendjes voeren en ontspanning. Dit is echter het enige park waar het niet is toegestaan om zonder bovenstukje te zonnen. Waarschijnlijk zou dat een beetje te populistisch zijn.

Naar de Domkirke

Een groot contrast met het stationsplein vormen de in 1841 gebouwde halfronde neoromaanse **Basarhallene** **2**, met in de arcadegangen restaurants en winkels van ambachtslieden.

Vlkbij staat de **Oslo Domkirke** **3**, die in 1697 werd ingewijd en in de loop van de geschiedenis verschillende keren (het laatst tussen 2006 en 2010) is gerestaureerd. Vooral indrukwekkend in deze bisschoppelijke kerk in barokstijl is een 1500 m² grote, monumentale plafondschildering in tempera. De barokke kansel en het eveneens barokke altaar zijn met een acanthusmotief versierd – ze gelden als de oudste voorbeelden van deze ornamentiek in Noorwegen. Ook de koningszetel is bijzonder, en hoog in de centrale toren van baksteen tikt een klok

uit 1718, de oudste nog werkende torenklok van Noorwegen.

Nationale symbolen

Langs de Karl Johans gate, die licht omhoogloopt naar een plein, het Egertorget, bevinden zich veel chique boetieks. Vlak voor het plein is recht voor je het koninklijk paleis te zien – een prachtig gezicht. Hier staan ook het fraaie **Grand Hotel** 4 met het **Grand Café** 3 en ertegenover het uit 1866 stammende bakstenen parlamentsgebouw, het **Storting** 5. Weliswaar ziet de parlamentszetel er vanbuiten niet erg indrukwekkend uit, maar binnen zijn bijzonder veel kunstwerken te zien. Er worden rondleidingen in het gebouw verzorgd. Onder andere zeer de moeite waard is een schilderij van de grondwetgevende vergadering, dat vervaardigd is door Oscar Wergeland.

De vijver in het park Studentertunden doet 's winters dienst als schaatsbaan. Van alle kunstijsbanen in de stad is deze baan, de **Spikersuppa kunstisbane** 1 (dec.-mrt. dag. 11-21 uur) de populairste. De toegang is gratis en er zijn ook schaatsen te huur (NOK 100).

Die historische gebeurtenis herinnert aan de plaats Eidsvoll, waar in 1814 de Noorse grondwet werd opgesteld. Voor het Storting strekt zich het **Eidsvollpark** 6 uit, waar het 's zomers steevast druk is doordat veel inwoners van Oslo er van de zon komen genieten.

Het Eidsvollspark gaat over in het park **Studentertunden** 7. 's Winters wordt er geschaatst op de vijver, de Spikersuppa. Via dit park kom je bij het in 1895 gebouwde **Nationaltheatret** 8. Op de fries van dit theatergebouw zijn de namen vereeuwigd van de drie grote toneelschrijvers van Noorwegen: Bjørnstjerne Bjørnson, Ludvig Holberg en Henrik Ibsen.

Uitneembare kaart G 3–J 4/5 | Metro Jernbanetorget

INFO EN OPENINGSTIJDEN

Oslo Domkirke (Dom) 3: www.osلودomkirke.no, za.-do. 10-16, vr. 16-za. 6 uur ('s nachts open), toegang gratis.

Storting (parlement) 5: www.stortinget.no, rondleidingen, ook in het Engels, begin apr.-begin mei en half/eind mei-half juni za. 10 en 11.30 uur, toegang gratis.

Nationaltheatret 8: Johanne Dybwadsplass 1, www.nationaltheatret.no.

Universitet 10: alleen geopend bij bepaalde manifestaties.

Kongelige slott 11: www.kongehuset.no, aflossing van de wacht dag. 13.30 uur, rondleidingen eind juni-half aug. in het Engels dag. 12, 14, 14.20 en 16 uur, duur: 55 min. Bij het paleis zelf zijn slechts weinig tickets te koop; vanaf 1 mrt. zijn ze ook verkrijgbaar in de voorverkoop (volwassenen NOK 95, kinderen NOK 85) bij postkantoren of op www.billettservice.no, tel. 81 53 31 33.

ETEN EN DRINKEN

Een bezienswaardigheid op zichzelf is het **Theatercaféen 1** (zie ook). Het wat tussen Dom en de Basarhallene verborgen op een rustig door kastanjes omzoomd plein liggende **Baltazar 2** (Dronningens gate 27, tel. 23 35 70 60, in de zomer dag. vanaf 11.30 uur, hoofdgerechten vanaf NOK 265, pizza's vanaf NOK 155) is voor velen het mooiste restaurant in het centrum van Oslo.

Het **Grand Café 3** (Karl Johans gate 31, www.grand.no) is ingericht in een prachtige La Bohèmestijl en is in kringen van kunstenaars en intellectuelen een van de populairste gelegenheden voor de lunch. Bekende personen als Ibsen, Munch, Krogh en tal van anderen kwamen hier al vaak eten en koffiedrinken.

WINKELN

Norway Designs 11: Stortingsgt. 28, www.norwaydesigns.no, ma.-vr. 10-18, do. tot 19, za. 10-16 uur.

Paléet Shopping Galleri 12: Karl Johans gt. 37-43, www.paleet.no, ma.-vr. 10-20, za. 10-18 uur.

David-Andersen 13: Karl Johans gate 20, www.david-andersen.no, ma.-vr. 10-18, za. 10-17 uur.

Aan de overkant staat het prachtige **Hotel Continental 9** met het bekende

Theatercaféen 1, en aan de andere kant van de Karl Johans gate verrijst de indrukwekkende, in classicistische stijl met zuilen gebouwde **Universitet** 10. In de universiteitsaula zijn wandschilderingen van Edvard Munch te zien. Vroeger werd hier de Nobelprijs voor de Vrede uitgereikt.

Moderne kunst op de Karl Johans gate – vloeibaar of of niet?

Het koninklijk paleis

Pal voor je strekt zich het grote **Slottspark** 11 uit met het in 1848 in classicistische stijl gebouwde **Kongelige Slott** 11, dat uit drie vleugels bestaat. Dit is de officiële residentie van de Noorse koning. De prachtig uitgedoste paleiswachten – die belaagd worden door met foto toestellen bewapende toeristen – doen niet onder voor hun Engelse collega's bij Buckingham Palace. Het kasteel zelf is slechts gedeeltelijk te bezichtigen (alleen 's zomers): tijdens rondleidingen zijn vijftien representatieve ruimten in het eclectisch ingerichte paleis voor het publiek opengesteld.

Voetgangers kunnen in de binnenstad in totaal 69 markante citaten van de toneelschrijver Henrik Ibsen aantreffen. De teksten bestaan uit roestvrijstalen letters die in straten en stoepen zijn ingelegd. **'Hoogstaande cultuur op straatniveau'** was het thema voor dit project. De grootste dichtheid aan citaten vind je in de Karl Johans gate, bijvoorbeeld vlak voor het Grand Café, dat ooit het stamcafé van Ibsen was. Van daaruit kun je een heel spoor van teksten van de toneelschrijver volgen, dat uitkomt bij het Ibsenmuseet

Winkelen

In de Karl Johans gate en de zijstraten tref je waarschijnlijk de grootste winkeldichtheid van heel Noorwegen. Voor toeristen zijn onder andere interessant: **Norway Designs** 1, met het grootste assortiment designartikelen. Wie op zoek is naar elegante heren- en damesmode, gaat naar **Paléet Shopping Galleri** 2, misschien wel het chicste modewinkelcentrum van Noorwegen. Voor wat duurdere sieraden en edelstenen moet je in Oslo bij **David-Andersen** 3 zijn.

Deze winkel, die in de jaren tachtig van de 19e eeuw werd geopend, is een van de toonaangevende Scandinavische juwelierszaken. Hier is ook de grootste keuze aan zogenaamde 'saga-sieraden', naar het voorbeeld van Viking-originelen.

→ OM DE HOEK

Ter gelegenheid van de honderdste sterfdag van Henrik Ibsen (23 mei 2006) werd in de laatste woning van de beroemde toneelschrijver het **Ibsenmuseet** geopend (zie ook).

2

zo klinkt de
NACHT en je
kunt er
zeer goed op
DANSEN

Van jazz tot heavy metal – Oslo's centrum bij nacht

Als de dag langzaam ten einde loopt, wordt duidelijk wat de Osloërs verstaan onder nachtleven. Dan verandert de stad: de winkels sluiten, de kantoren lopen leeg, terwijl een ander deel van de stad ontwaakt. Het nachtleven van Oslo is zeer kleurrijk, divers en innovatief – wat je nauwelijks zou verwachten van deze vrij kleine, afgelegen stad.

Lange tijd was dit anders. De maatschappelijke focus lag op het gezinsleven en strenge, op drooglegging lijkende, wetten droegen er aan bij dat Oslo bij nacht zo spannend is als het invullen van een belastingaangifte op zaterdagavond. Vanaf de jaren tachtig werden de beperkingen versoepeld en ontdekten de Osloërs het nachtleven van hun eigen stad. Enkele decennia later kan de stad bogen op een ongekende rijkdom aan bars, pubs en clubs – een dichtheid die nergens anders in Scandinavië te zien is. Een sleutelrol daarbij speelt de muziek. Overheidsprogramma's, door muziek geobsedeerde Noren en hoge vergoedingen voor optredens met een gelijktijdige daling van de legale platenverkoop hebben ertoe geleid dat de (live) scene opbloede. Meer dan vijfduizend concerten vinden er jaarlijks plaats – een bijna ongehoord aantal ten opzichte van de slechts een half miljoen inwoners. Bijna nergens zijn er meer heavy metal bands per hoofd van de bevolking dan hier en de crème de la crème van de Noorse jazzmusici woont hier. Ook gerenommeerde dj's en een groot aantal iconen van pop, rock, blues en andere moderne stijlen hebben eveneens bijgedragen aan de faam van de stad in de muzikale wereld en zijn vaak te horen in de vele muziekclubs en -winkels van de metropool.

Los gaan: in de 'Rockefeller' komen vooral liefhebbers van rockmuziek.

Oslo is de hotspot van de Scandinavische muzikscene.

Veel van de meest trendy muziek en de uitgaansadressen van Scandinavië zijn geconcentreerd in het centrum: helemaal in het gebied rond het Youngstorget en ten noorden van de Domkirke met een zwaartepunt op Grensen.

Youngstorget

Het Youngstorget heeft een schat aan uitgaansmogelijkheden te bieden, met de nadruk op alternatieve rockmuziek en elektronische klanken. Een van de belangrijkste concertzalen in Oslo is het – direct aan het Youngstorget gelegen – **Café Mono** 🌀, een alternatief getint trefpunt van veel cultuurliefhebbers. Meerdere keren per week spelen nationale en internationale groepen pop &

rock, folk & country, maar vooral indie, elektronische muziek en jazz. Dat de Mono één van de meest populaire ontmoetingsplaatsen in de wijk is, dankt het onder meer aan zijn binnenplaats, waar je dankzij de zestien grote terraslampen in de winter comfortabel kunt zitten. Daarnaast kent de Mono een heerlijk egalitair deurbeleid: zelfs de Schotse band Franz Ferdinand moest net als iedereen in de wachtrij staan om binnen te komen. Een andere goede locatie voor concerten, maar ook andere (culturele) evenementen, is het **Kulturhuset 2**. Het cultuurhuis in het oude postkantoor begint in de ochtend als koffie- en ontbijtplek, serveert eenvoudige lunches en voltooit de dag ten slotte als een populaire, gezellige bar en concertzaal.

Ook in de feel-good cocktailbar **Café Sør 3**, vinden concerten, salsa-avonden en op zondag jamsessies plaats. Vanaf 21 uur draaien dan verschillende dj's. Banken, zachte, warme kleuren en grote abstracte schilderijen zorgen voor een aangename sfeer in dit drukbezochte café. Overdag worden heerlijke hapjes zoals quiches en panini's geserveerd. Café Sør wordt beschouwd als hét adres voor cocktails in het centrum. De kleine **Angst Bar 4** ligt op slechts een paar meter afstand verborgen in de Strøget-passage en is allesbehalve eng. Integendeel: het kleurrijke, funky decor en de kunst aan de muur zijn het bewijs van creativiteit en zorgen voor een gezellige, intieme sfeer met goede muziek van de mengtafel.

Wie goede jazz wil horen, gaat naar 'Herr Nilsen'.

Wie genoeg van de intieme gezelligheid heeft en direct een duik in het nachtleven wil nemen, zou The Villa of Internasjonalen moeten bezoeken. **The Villa** is door diverse entertainmenttijdschriften herhaaldelijk geassocieerd als een van de honderd beste clubs en disco's ter wereld. Internationale en Noorse dj's draaien op twee dansvloeren hip-hop en rap, club & techno, house, reggae en andere innovatieve ritmes. De **Internasjonalen** is gevestigd in een pand in de functionalistische Sovjet-stijl van de jaren zestig van de vorige eeuw. Op de begane grond biedt de bar een ruime keuze aan klassieke cocktails en andere drankjes, terwijl boven concerten plaatsvinden en live dj's draaien.

Uitneembare kaart H-K 3/4 | Metro Stortinget

INFO EN OPENINGSTIJDEN

Café Mono : Pløens gt. 4/Youngstorget, www.cafemono.no, dag. 16-3 uur, toegang circa NOK 150-220, za. meestal gratis.

Kulturhuset : Youngstorget 3, ma.-vr. 8-3.30, za. en zo. vanaf 11 uur.

Café Sør : Torggata 11, Sentrum, www.cafesor.no, ma.-do. 10-0.30, vr./za. tot 3.30, zo. 11-0.30 uur.

Angst Bar : Torggata 11, vr./za. 12-3, wo./do. tot 1.30, zo./ma. tot 23 uur.

The Villa : Møllergata 23, www.thevilla.no, vr./za. 23-3 uur.

Internasjonalen : Youngstorget 2A, www.internasjonalen.no, di.-za. 10-3, zo./ma. tot 1 uur.

Stortorvets Gjestgiveri : Grensen 1, www.stortorvets-gjestgiveri.no, dag. 11-23 uur.

Last Train : Karl Johans gt. 45, www.lasttrain.no, ma.-vr. 15-3.30, za. vanaf 13, zo. vanaf 18 uur.

Rock In : Øvre Slottsgate 19, www.rockin.no, dag. 16.30-3.30 uur.

Herr Nilsen : C.J. Hambros plass 5, www.herrnilsen.no, zo.-do. 14-3, vr./za. vanaf 12 uur, toegang NOK 100.

Rockefeller : Torggata 16, www.rockefeller.no, zo.-do. 20-3.30, vr./za. vanaf 21 uur.

ETEN EN DRINKEN

Vertaald betekent het Engelse woord **Munchies** ❶ (Torggata 18 C, www.munchies.no, zo.-wo. 11-22, do. tot 24, vr./za. tot 3 uur) zo veel als hongerklap of vreetaanval – wanneer zoiets je na middernacht overkomt, zou je je terstond naar het beste burgerrestaurant van de stad moeten spoeden. Wat valt daar nu nog meer over te zeggen? Cheeseburger NOK 92, Veggieburger NOK 98 en de Munchieburger NOK 106.

Slechts twee minuten verderop vind je de **Crowbar** ❷ (zie ook), waar in het weekend tot een uur of 3 döners en dürüms op de bovenverdieping worden verkocht.

Muziekstraat Grensen

Uitgerekend in het meer chique centrum, niet ver van de Karl Johans gata, heeft zich een groot aantal zaken gevestigd, die inzetten op rock, zware gitaarklanken en dark metal, maar ook blues en jazz in verschillende variaties. Achter huisnummer 1 op Grensen gaat de **Stortorvets Gjæstgiveri** ❸ schuil, het oudste restaurant van Oslo. In het café dat bij het restaurant hoort geeft de Jazz Club elke zaterdag van 13.30-16.30 uur jazzconcerten in de stijl van de jaren twintig en dertig van de 20e eeuw.

De Noorse maatschappij is zeer egalitair. In gewone taal betekent dit dat mannen niet per se de deur open houden voor vrouwen, ze als eerste aanspreken en ze ook geen drankjes aanbieden. En het wordt vooral als grappig beschouwd als een vrouw verwacht uitgenodigd te worden. De rekening wordt gedeeld of wordt om de beurt betaald – flirten op gelijk niveau dus. Tijdens het eerste contact maakt het niet uit van wie het uitgaat, maar beperk de romantiek tot een aanvaardbaar niveau – niet overdrijven, want we hebben hier te maken met koele noorderlingen. De volgende dag moet je niet verbaasd zijn als de Noor/Noorse – nu nuchter – aan de andere kant van de tafel plotseling bijna gereserveerd toont. Feestvierende Noren en Noren die je gewoon overdag tegenkomt, zijn twee heel verschillende mensen. *Lykke til!*

Stevige rock-'n-roll is te horen in muziekcafé **Last Train** ❹, het oudste rockcafé van Oslo. Er zijn ook regelmatig liveoptredens, vanaf 21 uur (leeftijdsgrens 24 jaar). Hardrock en heavy metal doen een regelrechte aanval op je trommelvliezen bij **Rock In** ❺; de sfeer is duister te noemen. De meeste bezoekers gaan hier in het zwart gekleed.

Nog geen 100 m ten noorden van Grensen is **Herr Nilsen** ❻ hét adres voor jazz in Oslo. In samenwerking met het Oslo Jazz Forum worden het hele jaar door gemiddeld zes avonden per week jazzconcerten (doorgaans mainstream) gegeven, maar ook bluesconcerten. Op zondag kun je vanaf 20 uur jamsessies bijwonen.

Het podium voor concerten in alle genres is het **Rockefeller** ❼ (ruimte voor vijftienhonderd bezoekers), maar de nadruk ligt op rock. Dat geldt op zondag ook voor de **John Dee**, de liveclub van de Rockefeller (ingang om de hoek in de

Henrik Ibsens gate), waar de concerten zo.-do. om 21.30, en vr. en za. om 22.30 uur beginnen.

→ OM DE HOEK

Na een avondje uit hoef je niet per se gelijk naar bed: een zonsopgang is de perfecte afsluiting van een geweldige avond – om te kijken hoe de avond langzaam plaatsmaakt voor daglicht. Tot de beste plekken om een zonsopkomst te bewonderen behoren het dak van de **Opera** (zie ook), het uitkijkplatform op de **Ekeberg** (zie ook) en het strand achter het **Astrup Fearnley Museum** (zie ook).